

provincie **HOLLAND**
ZUID

STARTNOTITIE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE LANDSCHAPSPARK BUYTENLAND

STARTNOTITIE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

LANDSCHAPSPARK BUYTENLAND

Klik op de inhoudsopgave om te navigeren in het document.

1	Proces voor de ontwikkeling Buytenland	5
1.1	Aanleiding voor de milieueffectrapportage	5
1.2	Doel milieueffectrapportage	6
1.3	Startnotitie Landschapspark Buytenland	7
1.4	Overzicht van de milieueffectrapportage en bestemmingsplanprocedure	7
1.5	Inspraak en informatie voorziening	8
1.6	Leeswijzer	9
2	Kader voor Landschapspark Buytenland	11
2.1	Een tekort aan natuur en aan mogelijkheden voor recreatie in de regio	11
2.2	Beleidskaders: PKB PMR en RR2020	12
2.2.1	PKB Project Mainportontwikkeling Rotterdam	12
2.2.2	Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020)	16
2.3	Doelstelling voor Landschapspark Buytenland	17
3	De voorgenomen activiteit	19
3.1	Een breder perspectief	19
3.2	Het plangebied voor de voorgenomen activiteit	21
3.3	Relatie met omgeving	22
4	Te onderzoeken alternatieven	25
4.1	De alternatieven	25
4.1.1	Nulalternatief	25
4.1.2	De alternatieven voor uitwerking van de voorgenomen activiteit	25
4.1.3	Het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA)	30
4.2	Uitwerking van de alternatieven	30
5	Te onderzoeken effecten in het mer	33
5.1	Beoordelingskader	33
5.2	Aandachtspunten	34
5.3	Leemten in kennis	36
6	Begrippenlijst	37
7	Geraadpleegde literatuur	39
8	Colofon	40

Langs de Essendijk in Rhoon

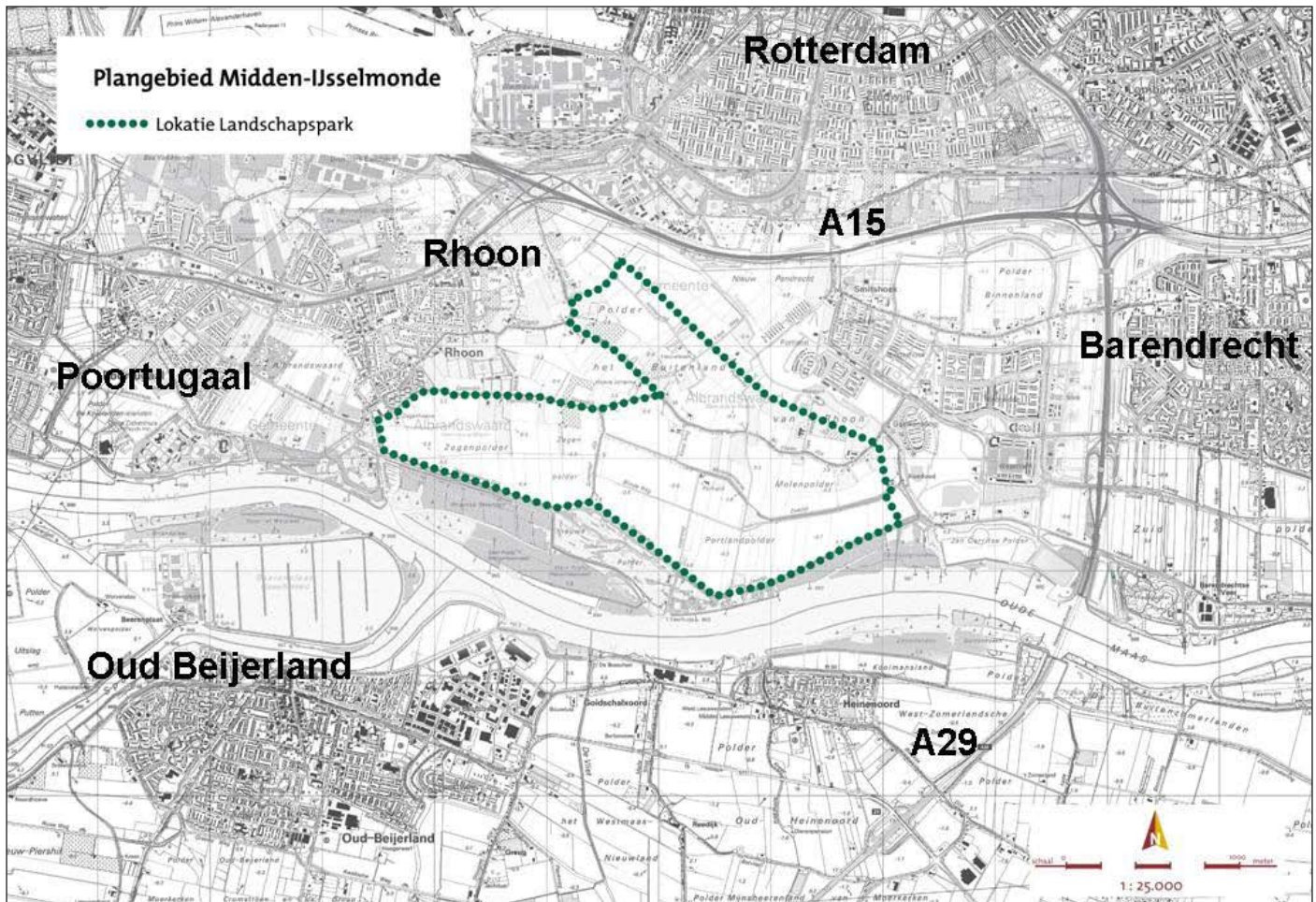
1 PROCES VOOR DE ONTWIKKELING BUYTENLAND

Tussen Rhoon en de Oude Maas komt een uniek natuur- en recreatiegebied met een belangrijke, regionale functie: Landschapspark Buytenland. Om Landschapspark Buytenland aan te kunnen leggen wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Bij herinrichting van een landelijk gebied van meer dan 250 hectare is een milieueffectrapportage wettelijk verplicht om publiek en besluitvormers te informeren over de milieugevolgen. Met de publicatie van deze Startnotitie is de milieueffectrapportage officieel gestart. De notitie ligt 4 weken ter inzage bij de gemeente Albrandswaard. In deze periode kan iedereen een reactie geven.

De aanleiding voor de ontwikkeling van het Landschapspark Buytenland ligt in het feit dat de regio Rotterdam een sterk verstedelijkte regio is. De oprukkende verstedelijking richting het landelijk gebied wordt door bewoners als bedreigend ervaren. De regio heeft een tekort aan natuur en aan kwalitatief hoogwaardige recreatiegebieden dicht bij de stad. Er zijn vooral grote tekorten aan wandel- en fietsmogelijkheden. In de Planologische kernbeslissing Project Mainportontwikkeling Rotterdam (**PKB PMR**, 2006) is om deze reden, naast het besluit tot het uitbreiden van de havencapaciteit door de aanleg van Maasvlakte 2, ook het besluit opgenomen om de leefbaarheid van de Rotterdamse regio een impuls te geven, de zogenaamde dubbele doelstelling van **PMR**. Onder andere door grootschalige natuur- en recreatiegebieden te ontwikkelen. In totaal wordt rondom Rotterdam 750 hectare natuur- en recreatiegebied ontwikkeld. In de deelnota **MER** 750 ha Natuur en recreatiegebied (2001) is de locatiekeuze van de te ontwikkelen gebieden onderbouwd. Midden-IJsselmonde is daar de belangrijkste van. In dit gebied wordt het Landschapspark Buytenland ontwikkeld. Het landschapspark beslaat een gebied van circa 600 hectare in het gebied tussen Rhoon, Barendrecht, de A15 en de Oude Maas. De betrokken overheden hebben een uitwerkingsovereenkomst (UWO **PMR** 750ha, 2005) opgesteld om deze ontwikkelingen mogelijk te maken. In deze UWO zijn afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering. Daarbij is overeengekomen dat de provincie Zuid-Holland verantwoordelijk is voor wat betreft het initiatief en uitvoering voor de 600 hectare natuur- en recreatiegebied. De eerste stap uit deze overeenkomst was de ontwikkeling van een visie op de inrichting van Midden-IJsselmonde om richting te geven aan de ontwikkeling van het gebied. Het resultaat van deze eerste stap is het advies van de 'Rijksadviseur voor het landschap' aan de provincie over de toekomstige inrichting van het gebied.

1.1 Aanleiding voor de milieueffectrapportage

Om het Landschapspark Buytenland te kunnen aanleggen is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Gezien de omvang van deze functie-

Figuur 1
locatie Landschapspark Buytenland

wijziging is een milieueffectrapportage verplicht¹. Bij herinrichtingen in het landelijk gebied met een omvang van meer dan 250ha, is een milieueffectrapportage volgens de wet noodzakelijk (Besluit milieueffectrapportage, lijst C, 9). Voor deze milieueffectrapportage treden Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op als initiatiefnemer en de gemeenteraad van Albrandswaard als **bevoegd gezag**.

Voor de wijziging van het bestemmingsplan voor Buytenland wordt een zogenaamd "gedetailleerd bestemmingsplan" opgesteld, d.w.z. met een dusdanig detailniveau dat het plan geen nadere uitwerking behoeft. Voor een "gedetailleerd bestemmingsplan" is een besluit- milieueffectrapportage nodig. In figuur 2 staat een overzicht hoe deze procedures aan elkaar gekoppeld zijn.

1.2 Doel milieueffectrapportage

Het doel van de milieueffectrapportage is om de besluitvormers op een systematische en zorgvuldige wijze te voorzien van zo objectief mogelijke informatie over de milieugevolgen van de bestemmingswijziging en van de **alternatieven**. Daartoe worden de te verwachten milieugevolgen van de aanleg, het gebruik en het beheer van het landschapspark in beeld gebracht. Op deze wijze worden de milieuaspecten volwaardig meegewogen in het besluitvormingsproces.

¹ In dit rapport zullen ten aanzien van de milieueffectrapportage twee afkortingen worden gebruikt: **m.e.r.**: Deze afkorting staat voor de procedure voor de milieueffectrapportage. **MER**: Deze afkorting staat voor het milieueffectrapport. Dit is het rapport dat na de Startnotitie wordt opgesteld en waarin milieueffecten voor de bestemmingswijziging worden beschreven.

1.3 Startnotitie Landschapspark Buytenland

Met de publicatie van deze startnotitie is de milieueffectrapportage formeel gestart. Het doel van de startnotitie is vierledig:

- om het initiatief voor de milieueffectrapportage voor Landschapspark Buytenland formeel bekend te maken;
- om informatie te verstrekken over de **voorgenomen activiteit** en mogelijke alternatieve uitwerkingen daarvan;
- om op hoofdlijnen aan te geven welke milieueffecten in het **MER** in beeld worden gebracht zodat inzicht ontstaat in de consequenties van de **voorgenomen activiteit** en een afweging tussen verschillende **alternatieven** kan worden gemaakt;
- belanghebbenden en betrokkenen de gelegenheid te geven in te spreken op de inhoud van de startnotitie.

1.4 Overzicht van de milieueffectrapportage en bestemmingsplanprocedure

De komst van deze startnotitie is aangekondigd op de druk bezochte informatieavond naar aanleiding van het advies van de Rijksadviseur voor het Landschap aan de provincie over de inrichting van het gebied Midden-IJsselmonde op 3 juli 2007.

De formele start van de inspraak op de startnotitie milieueffectrapportage vindt plaats door openbare kennisgeving van deze, door de provincie opgestelde, startnotitie in de Staatscourant en de regionale dag- en weekbladen. Vervolgens ligt de startnotitie gedurende 4 weken ter inzage. In deze 4 weken kan iedereen een reactie geven op de inhoud van de startnotitie. Deze reacties worden beantwoord door het **bevoegd gezag** (de gemeenteraad van Albrandswaard). Binnen 9 weken na de ter inzage legging brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage (een onafhankelijke Commissie) een advies voor richtlijnen voor het **MER** uit. In dat advies verwerkt de commissie de inspraakreacties die gegeven zijn. Vervolgens zal het **bevoegd gezag** de richtlijnen binnen 13 weken na aanvang van de inspraakprocedure vaststellen.

Aan de hand van de richtlijnen wordt door de initiatiefnemer (de provincie Zuid-Holland) het **MER** opgesteld. Is het **MER** gereed, dan wordt het door de initiatiefnemer officieel aan het **bevoegd gezag** aangeboden en beoordeeld op volledigheid en kwaliteit, rekening houdend met de wettelijke eisen en de richtlijnen. Als het **bevoegd gezag** het **MER** aanvaardbaar acht, wordt het **MER** samen met het voorontwerpbestemmingsplan bekendgemaakt en ter inzage gelegd. In deze fase wordt gelegenheid tot inspraak gegeven. Tot 6 weken na de publicatie is iedereen in de gelegenheid in te spreken op het **MER** en op het voorontwerpbestemmingsplan. Tevens wordt het **MER** in deze periode ter toetsing aangeboden aan de Commissie voor de milieueffectrapportage. De Commissie betreft in haar advies de richtlijnen van het **bevoegd gezag** en ingediende inspraakreacties.

Nadat de overleg- en inspraakreacties en adviezen over het **MER** en het voorontwerp-bestemmingsplan zijn binnengekomen, gaat het bevoegd gezag na in hoeverre deze gevolgen dienen te hebben voor de inhoud van het hierna op te stellen ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerpbestemmingsplan wordt vervolgens gedurende 4 weken ter inzage gelegd. De gemeenteraad beslist over de vaststelling van het bestemmingsplan binnen 8 weken of (als de zienswijzen daar aanleiding toe geven) uiterlijk 4 maanden na afloop van de termijn van de ter inzage legging. Het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan wordt vervolgens gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedeputeerde Staten beslissen over goedkeuring binnen 12 weken of uiterlijk 6 maanden na de ter inzage legging van het bestemmingsplan. Tot slot kan gedurende een periode van 6 weken nog beroep tegen het bestemmingsplan worden ingesteld.

1.5 Inspraak en informatie voorziening

Iedereen kan een inspraakreactie op de startnotitie geven, bijvoorbeeld over de onderwerpen die in het **MER** behandeld moeten worden.

U kunt vanaf 20 september tot en met 19 oktober 2007 uw inspraakreactie op de startnotitie **MER** Landschapspark Buytenland sturen aan het **bevoegd gezag**: de gemeenteraad van Albrandswaard.

De administratieve afhandeling van de inspraakreacties is door de gemeente neergelegd bij het Inspraakpunt. U dient uw reactie daarom te sturen aan:

Inspraakpunt
Startnotitie MER Landschapspark Buytenland
Postbus 30316
2500 GH Den Haag

Vergeet niet te vermelden dat het gaat om de startnotitie MER Landschapspark Buytenland.

U kunt ook digitaal inspreken via de website van de gemeente Albrandswaard (www.albrandswaard.nl), die zorgt dat uw inspraakreactie op correcte wijze bij het Inspraakpunt binnenkomt. Daarnaast vindt u op deze website ook een digitale versie van deze startnotitie.

Op de startpagina van de gemeente Albrandswaard vindt u de link naar de digitale versie van de startnotitie en de mogelijkheid uw inspraakreactie via het internet in te dienen.

Andere publicaties over het landschapspark Buytenland vindt u op de websites:

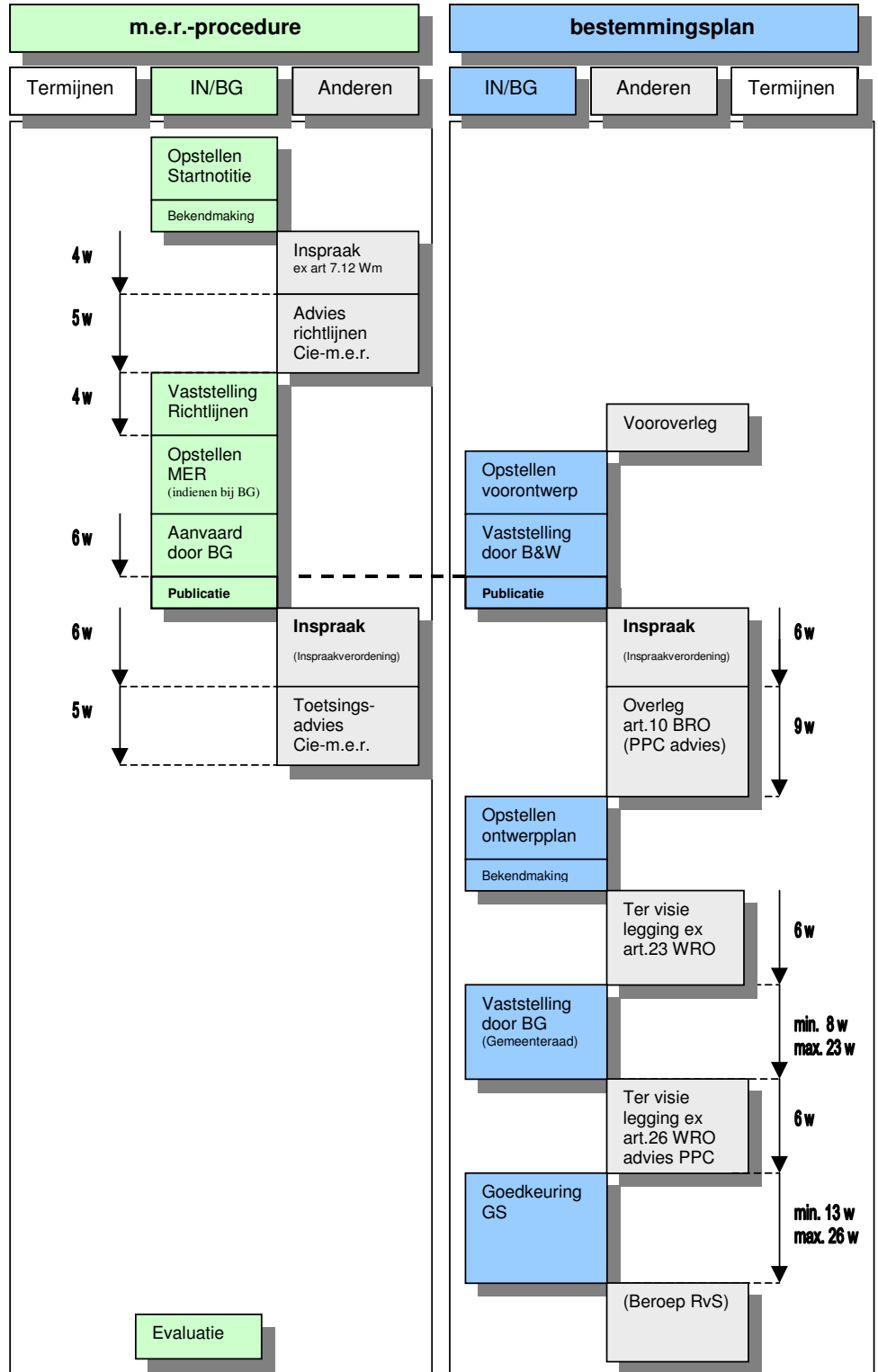
www.albrandswaard.nl (klik door op Landschapspark Buytenland)
www.buytenland.nl,
www.zuid-holland.nl/pmr.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de noodzaak voor de realisatie van het Landschapspark Buytenland en de locatiekeuze. Hier komen belangrijke beleidsdocumenten aan bod die tot heden zijn verschenen. Hoofdstuk 3 beschrijft vervolgens de **voorgenomen activiteit**, hier wordt ingegaan op het plangebied en op ontwikkelingen in de omgeving daarvan. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de te beschouwen **alternatieven** in het **MER** en in hoofdstuk 5 wordt beschreven welke milieueffecten worden onderzocht. Tot slot is in hoofdstuk 6 een begrippenlijst opgenomen en in hoofdstuk 7 de geraadpleegde literatuur genoemd.

Figuur 2
 procedure MER en Bestemmings-
 plan (gebaseerd op vigerende
 Wet Ruimtelijke Ordening)
 (w = weken)

De randen van de bebouwing van Albrandswaard, Barendrecht en Rotterdam

2 KADER VOOR LANDSCHAPSPARK BUYTENLAND

In de Planologische kernbeslissing Project Mainportontwikkeling Rotterdam is besloten gelijk met de versterking van de economie door de aanleg van Maasvlakte 2, ook te kiezen voor leefbaarheid. Deze staat in de sterk verstedelijkte regio Rotterdam onder druk. Er is gekozen voor groen: rondom de stad komt 750 hectare nieuw openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied. De transformatie van de 600 hectare in Midden-IJsselmonde tot Landschapspark Buytenland is hier onderdeel van. In de uitwerkingsovereenkomst (UWO PMR 750 ha, 2005) is overeengekomen dat de provincie Zuid-Holland voor deze 600 hectare verantwoordelijk is voor wat betreft de uitvoering.

2.1 Een tekort aan natuur en aan mogelijkheden voor recreatie in de regio

In de regio Rotterdam staat de kwaliteit van de leefomgeving onder druk. In de **PKB PMR**, 2006 heeft het kabinet aangegeven het tekort aan natuur en mogelijkheden voor recreatie te willen oplossen. In deze **PKB** staat hierover het volgende:

“Het kabinet wil een impuls geven aan de leefbaarheid van de Rotterdamse regio door het realiseren van een zo veel mogelijk aaneengesloten natuur- en recreatiegebied met een forse omvang. Dit gebied moet goed bereikbaar zijn vanuit de stad. Met de realisatie van dit natuur- en recreatiegebied zullen de mogelijkheden om de bevolking van het stedelijk gebied rust, ruimte, natuur en groen te bieden substantieel worden vergroot. Daarnaast is de wens dat het natuur- en recreatiegebied een bijdrage levert aan de gewenste versterking van bestaande ecologische structuren in de Rotterdamse regio en kan wellicht op termijn ruimte bieden voor gebiedsspecifieke (en vanuit landelijke en internationale oogpunt unieke) natuurwaarden gekoppeld aan de Delta.”

Ook het streekplan Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020) herkent de problematiek en spreekt van een belangrijke opgave voor het verbeteren van woon- en leefmilieu:

“De bewoners van de Rotterdamse regio ervaren de oprukkende stad als een bedreiging, er is een gebrek aan natuur en kwalitatief hoogwaardige recreatiegelegenheden dicht bij de stad.”

Het streekplan RR2020 heeft mede op basis van het gesignaleerde tekort één van de drie hoofdopgaven voor de ruimtelijke ontwikkeling als volgt geformuleerd:

“Een compleet en goed functionerend groenblauw raamwerk in de regio, stevig ingebed in het omringende deltalandschap, waarin het ecologische systeem zich kan ontwikkelen, waar een duurzame bescherming tegen wateroverlast en watertekorten van uitgaat en dat bijdraagt aan de leefbaarheid van het stedelijk gebied.” Bovendien wordt in dit streekplan voor Midden-IJsselmonde een zoeklocatie recreatief concentratiepunt aangewezen.

Tevens blijkt uit onderzoek van de ANWB (2002) en het Milieu en Natuur Planbureau (2005) blijkt dat in de regio Rotterdam een tekort aan recreatiegebieden en natuurgebieden dicht bij de stad bestaat. Rijnmond heeft vooral een tekort aan wandel- en fietsmogelijkheden. In de **PKB PMR** (2006) wordt het probleem als volgt beschreven: "In de huidige situatie hebben niet alle natuurgebieden voldoende omvang en kwaliteit, om de erin voorkomende planten en dieren gezonde populaties te kunnen laten vormen. Ook ontbreken verbindingen tussen gebieden buiten en binnen de stad. De recreatieve voorzieningen hebben een gebrek aan kwaliteit als gevolg van de toename aan commerciële functies en het ontbreken van de aansluiting bij veranderende behoeften." "Daarnaast neemt de druk van de stad op het buitengebied toe. In de **autonome ontwikkeling** staat de kwaliteit van de natuur en recreatiegebieden verder onder druk door toenemende versnippering, verdroging en een afnemende biodiversiteit."

Van belang is verder dat voor de **PKB PMR** (2006) en het streekplan RR2020 Strategische Milieubeoordelingen zijn gemaakt. Hierin staan o.a. beschreven de onderbouwing van het tekort aan natuur- en recreatiegebied, waar nieuw natuur- en recreatiegebied ontwikkeld zal worden en de globale milieueffecten van de 750 hectare natuur- en recreatiegebied.

2.2 Beleidskaders: PKB PMR en RR2020

2.2.1 PKB Project Mainportontwikkeling Rotterdam

In de **PKB PMR** is besloten om aan de zuidflank van Rotterdam een groot aaneengesloten natuur- en recreatiegebied op Midden-IJsselmonde te realiseren. Dit gebied van circa 600 hectare is het Landschapspark Buytenland. Het vormt samen met twee natuurgebieden in Rotterdam-Noord de invulling van de 750 hectare groen, die de leefbaarheid in Rotterdam mede zullen verbeteren.

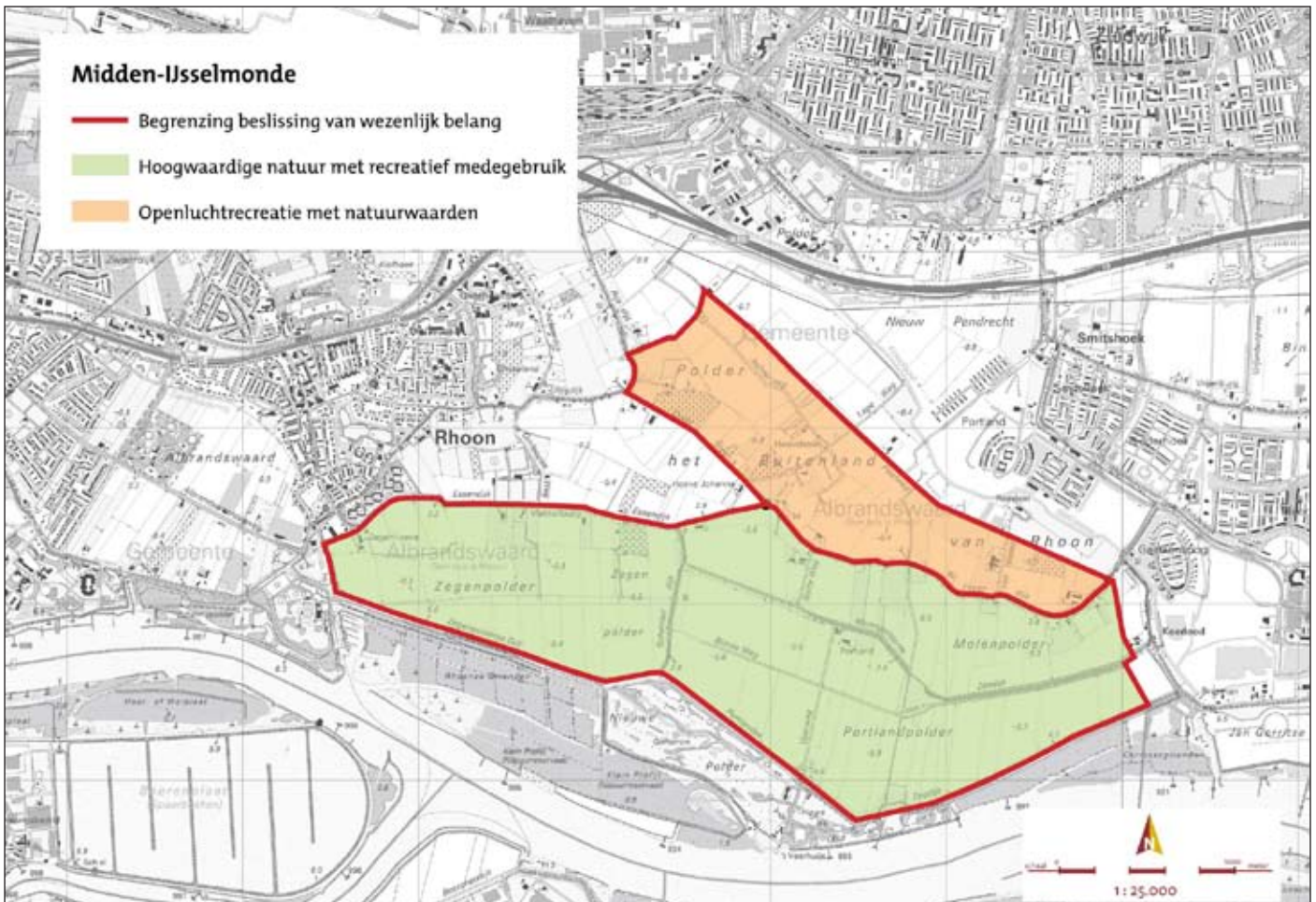
Dit programma is politiek gekoppeld aan de andere onderdelen van **PMR**. Te weten de uitbreiding van het havengebied met Maasvlakte 2, de daarbij verplichte natuurcompensatie en Bestaand Rotterdams Gebied. Afspraken over uitvoering en financiering zijn vastgelegd in het bestuursakkoord en de Uitwerkingsovereenkomst **PMR** 750ha. In 2021 zal de 750 hectare natuur- en recreatiegebied gerealiseerd zijn.

De beslissing van wezenlijk belang (**BwB**) nr 19 uit de **PKB PMR** verwoordt de kern van het besluit als volgt: (**zie ook figuur 3.**)

PKB PMR 2006, Beslissing van wezenlijk belang 19:

In het gebied Midden-IJsselmonde wordt een openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied gerealiseerd met een oppervlak van circa 600 hectare. Het gebied ten noorden van de Essendijk zal de hoofdfunctie openluchtrecreatie met natuurwaarden worden gegeven. Het gebied ten zuiden van de Essendijk zal de hoofdfunctie hoogwaardige natuur met recreatief medegebruik krijgen. Bij de transformatie van Midden-IJsselmonde zal ruimte blijven voor agrarische

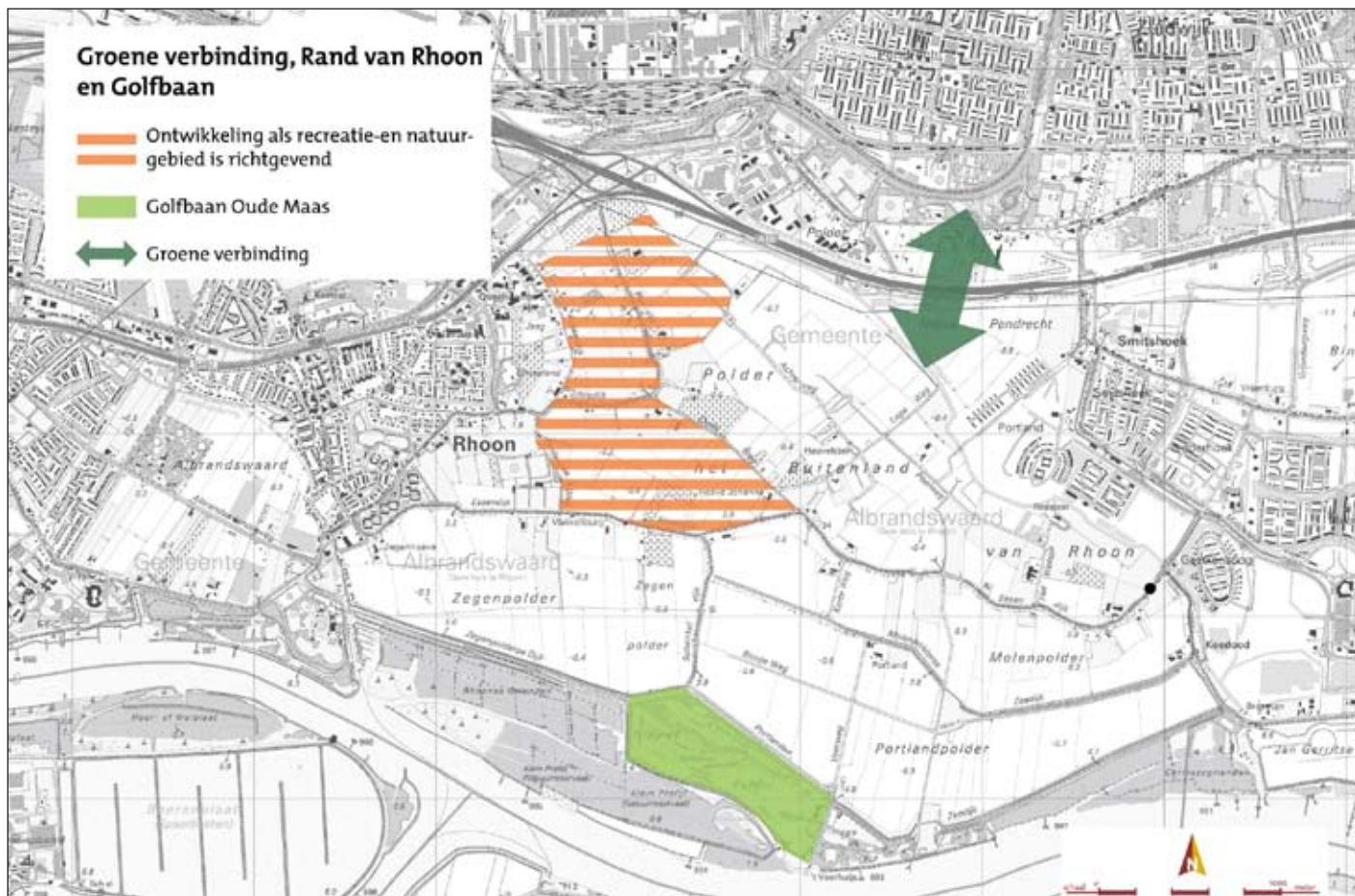
Figuur 3
 Begrenzing BwB 19, plangebied
 Midden-IJsselmonde

bedrijvigheid en zullen bestaande landschappelijke en cultuurhistorische elementen zo veel mogelijk behouden blijven.

Het gebied ten noorden van de Essendijk, met hoofdfunctie openluchtrecreatie zal gekenmerkt worden door een grote variatie en heeft mede daardoor een grote aantrekkingskracht op het publiek. Het gebied zal een grote opvangcapaciteit hebben, of te wel het kan veel bezoekers ontvangen en herbergen. Er is echter in de **PKB** geen doel gesteld hoe groot deze opvangcapaciteit moet zijn.

In het noordelijke gebied bestaat de mogelijkheid voor andere functies naast de hoofdfunctie, waaronder overdekte recreatie of sportieve activiteiten. De natuur die ten noorden van de Essendijk gerealiseerd wordt, heeft als doel een substantiële bijdrage te leveren aan de versterking van de Ecologische hoofdstructuur.

Het gebied ten zuiden van de Essendijk krijgt de hoofdfunctie hoogwaardige natuur met recreatief medegebruik. Hoogwaardige natuur is natuur die voldoet aan het handboek Natuurdoeltypen van LNV. Binnen de periode van 15 jaar, (de geldigheidsduur van de **PKB**) zal niet in alle opzichten hoogwaardige natuur zijn ontwikkeld. De ontwikkeling kan wel eens langer duren. In het gebied ten zuiden van de Essendijk mag gerecreëerd worden, als dit de natuurontwikkeling niet in de weg staat. In dit gebied mogen agrarische werkzaamheden uitgevoerd worden, als dit bijdraagt aan de te realiseren natuurfunctie van het gebied.

Figuur 4

Begrenzing BwB 20 en BwB 21, Rand van Rhoon en Golfbaan

Onderbouwing locatiekeuze 750 ha

Voor de keuze van de ligging van deze natuur en recreatiegebieden is de "MER 750 ha natuur en recreatiegebied" (MER 750, 2001) uitgevoerd. Voorwaarde voor deze natuur en recreatiegebieden was dat ze omvangrijk zijn, dicht bij het stedelijk gebied van Rotterdam liggen en de mogelijkheid bieden om een rustig natuur en recreatiegebied te realiseren.

Dat wil zeggen dat het gebied minimaal 500 hectare groot is, op maximaal 15 km of 1 uur fietsen uit de as van de stad ligt en geen hoge geluidsbelasting kent.

Voor de realisatie van 750 hectare is besloten dat deze ook in enkele delen opgesplitst mogen worden mits, er ten minste één robuust aaneengesloten gebied is van 500-600 hectaren waar de beleving van rust, ruimte en natuur gerealiseerd wordt. De overige hectares moeten op een zodanige plek liggen dat ze goed aansluiten bij bestaande natuur en recreatiegebieden of verbindingzones. Deze hectares moeten de natuur en recreatie rond Rotterdam versterken.

Het bestemmingsplan Landschapspark Buytenland beoogt invulling te geven aan **BwB 19** van de **PKB**.

In de **PKB PMR** is ook een tweetal beslissingen van wezenlijk belang genomen die betrekking hebben op de directe omgeving van de 600 hectare natuur- en recreatiegebied. De eerste betreft het gebied ten oosten van de kern Rhoon, de zogeheten Rand van Rhoon.

PKB PMR: Beslissing van wezenlijk belang 20:

In het noordwestelijke deel van Midden-IJsselmonde is de ontwikkeling als recreatie- en natuurgebied richtinggevend. In deze groene omgeving is als ondergeschikte ontwikkeling de vestiging van hoogwaardige stedelijke functies mogelijk. De nadere invulling van het gebied en de besluitvorming hierover vindt plaats in het streekplan.

De **PKB PMR** geeft over dit gebied het volgende aan:

“Het noordwestelijke deel van Midden-IJsselmonde kent een omvang van ongeveer 150 hectare en maakt geen onderdeel uit van het **PMR** deelproject 750 hectare natuur en recreatie. Het gebied behoort volgens het vigerende streekplan tot het ‘Regiopark IJsselmonde’, waarin plaats is voor recreatief groen, een nieuw recreatief concentratiepunt en de ontwikkeling van landelijk wonen. Bij de genoemde hoogwaardige stedelijke functies gaat het uitsluitend om functies, die bijdragen aan de kwaliteit van het gebied en op een financiële wijze gerelateerd zijn aan de toekomstige natuur- en recreatiefuncties van Midden-IJsselmonde. De (nadere) invulling in het kader van het streekplan vindt plaats binnen vijftien jaar.”

Over de nadere invulling van het gebied kan in het streekplan RR2020 een aantal ontwikkelingen en beleidsuitspraken gevonden worden, hierover in de volgende paragraaf meer.

De tweede beslissing betreft de golfbaan aan de Oude Maas ten zuiden van de 600 hectare.

PKB PMR: Beslissing van wezenlijk belang 21:

Het Rijk verzoekt de provincie de ruimtelijke mogelijkheden open te laten om op de locatie van de bestaande golfbaan langs de Oude Maas op termijn een getijdengebied te realiseren

De inrichting van het totale gebied zal de mogelijkheid voor het eventueel verplaatsen van de golfbaan niet onmogelijk maken.

PKB PMR: Beslissing van wezenlijk belang 22:

Teneinde de barrière die gevormd wordt door de infrastructuurbundel zo veel mogelijk op te heffen zal voor langzaam verkeer tussen Midden-IJsselmonde en het stedelijk gebied van Rotterdam-Zuid een groene verbinding worden gerealiseerd in afstemming met de infrastructuurbundel A15 en de (groen)structuur in de zuidflank van Rotterdam.

Landschapspark Buytenland zal goed bereikbaar zijn vanuit de stad via een wandel- en fietsbrug over de A15, de zogenaamde groene verbinding. Deze wordt binnen het programma **PMR** 750ha gerealiseerd.

2.2.2 Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020)

Het streekplan RR2020 pakt de economische ontwikkeling en de ontwikkeling van de leefomgevingskwaliteit aan. Dit sluit aan bij de uitspraken in de **PKB PMR**.

Het streekplan plaatst de uitspraken van de **PKB** over de 600 hectare natuur- en recreatiegebied in het bredere kader van de ontwikkeling van IJsselmonde en van de zuidflank als geheel. De volgende ontwikkelingen zijn in dat kader met name van belang:

1. Woningbouwopgave voor landelijk en geconcentreerd wonen.
2. Verbreding van de A15.
3. Ontwikkeling natuur en recreatiegebied.
4. Ontwikkeling recreatief concentratiepunt.

Hierna worden deze ontwikkelingen zoals ze in het streekplan zijn vermeld, in het kort beschreven.

Ad 1: Woningbouwopgave

Rond het Landschapspark Buytenland worden woningen gebouwd in twee stijlen. Allereerst in woonwijken geconcentreerde woningen in Portland en Carnisselande. Ten tweede landelijk wonen aan de randen van Rhoon.

Woonwijken

In de periode 2005-2010 worden 5000 nieuwe woningen in woonwijken gebouwd. De gemeente Albrandswaard heeft de opgave om 2000 woningen te bouwen in Portland. De gemeente Barendrecht heeft de opgave om 3000 woningen te bouwen in Carnisselande.

De komende jaren zullen de laatste contingenten woningen voor deze twee woonwijken gerealiseerd worden. De totstandkoming hiervan ondersteunt het belang van recreatie in het noordelijk deel van de 600 hectare.

Landelijk wonen

Bij de randen van Rhoon gaat het om een transformatie van het landschap die aansluit bij het kleinschalige dorpse karakter van Rhoon en Poortugaal. Er zijn twee locaties in beeld voor landelijk wonen: één ten westen en één ten oosten van Rhoon. Uitgangspunt is dat de kernen op zichzelf herkenbaar blijven en niet aan elkaar vast worden gebouwd. De ontwikkeling van landelijk wonen kan hier niet los worden gezien van de groenprojecten die spelen in het regiopark IJsselmonde. Ook voor de randen van Rhoon geldt dat een integraal gebiedsontwikkelingsplan moet worden gemaakt, waarin specifieke rood-voor-groenconstructies zijn uitgewerkt. De woningbouwopgave in dit gebied bedraagt ongeveer 500 woningen. Het is niet de bedoeling om woningen te bouwen binnen de 600 hectare groenontwikkeling volgens de **PMR**. Trekker van deze ontwikkeling is de Stadsregio.

Ad 2: Verbreding A15

In de infrastructuur zijn twee verbeteringen in het hoofdwegennet gepland: de capaciteitsvergroting van de A15 en de aanleg van de A4-Zuid. Deze wegen hebben primair een functie in het (inter)nationale net, maar kunnen

met een aantal aanvullende investeringen ook bijdragen aan de regionale ontsluiting van Voorne-Putten. In 2006 is het Ontwerp Tracé besluit genomen waarin op het traject A15 tussen Beneluxplein en Vaanplein de rijstroken worden uitgebreid van 2x3 naar 2x3 plus 2x2 rijstroken (MIT, 2007). Ook het knooppunt Vaanplein en Beneluxplein worden omgebouwd. In 2008 wordt het Tracébesluit verwacht, in 2015 de oplevering.

Ad 3: Ontwikkeling natuur en recreatiegebied

Het streekplangebied staat voor een omvangrijke en ambitieuze opgave om in de planperiode circa 5000 hectare agrarisch gebied te transformeren in natuur- en recreatiegebied, met name in de regioparken, de landschappelijke groenzones en het landschap van Voorne-Putten. In het groenblauwe raamwerk wordt een terughoudend beleid gevoerd met betrekking tot het lokaliseren van nieuwe stedelijke functies, maar wel wordt een gericht beleid gevoerd met betrekking tot landelijk wonen in drie zoeklocaties. In het groenblauwe raamwerk moet tevens ruimte geboden worden voor diverse vormen van waterberging ter voorkoming van wateroverlast en voor het opslaan van water dat in tijden van watertekort gebruikt zal worden. Midden-IJsselmonde is een onderdeel van dit groenblauwe raamwerk.

Ad 4: Recreatief concentratiepunt

In het gebied Midden-IJsselmonde is behoefte aan groen- en recreatiegebied. Met name de noordkant van dit gebied, grenzend aan de stedelijke bebouwing van Rotterdam, is hiervoor de aangewezen plek. Bij de Rand van Rhoon wordt een recreatief concentratiepunt ontwikkeld.

2.3 Doelstelling voor Landschapspark Buytenland

Op grond van de uitspraken uit de **PKB PMR** en het Ruimtelijk plan Regio Rotterdam 2020 zoals hiervoor beschreven kan de doelstelling voor Landschapspark Buytenland als volgt worden geformuleerd:

Het realiseren van een groot aaneengesloten natuur en recreatiegebied dat goed bereikbaar is vanuit de stad. Daarmee wordt recreatiemogelijkheden voor de bewoners van de regio gerealiseerd in de vorm van voldoende ruimte en kwaliteit van natuur en landschap. Het landschapspark versterkt tevens de ecologische structuur van de delta. De delta vormt de schakel tussen de Zeeuwse en Hollandse kust en tussen de Noordzee en de Biesbosch.

Het natuur- en recreatiegebied levert een bijdrage aan de gewenste versterking van bestaande ecologische structuren in de Rotterdamse regio en kan wellicht op termijn ruimte bieden voor gebiedsspecifieke en op landelijke en internationale schaal gezien unieke natuurwaarden gekoppeld aan de delta.

De transformatie van Midden-IJsselmonde naar Landschapspark Buytenland zal geleidelijk verlopen waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande agrarische bedrijven in het gebied.

Een kinderboerderij behoort tot de mogelijkheden

3 DE VOorgenomen ACTIVITEIT

Op verzoek van de provincie heeft de Rijksadviseur voor het landschap geadviseerd over de inrichting. Zijn advies is als uitgangspunt genomen voor de voorgenomen activiteit. De Rijksadviseur beschrijft een breder gebied. Deze startnotitie betreft de voorgenomen activiteit sec de transformatie van 600 hectare gebied naar een natuur- en recreatiegebied plus de parkeervoorzieningen net buiten dit gebied. Verder wordt ingegaan op een aantal relaties met de omgeving zoals de Rand van Rhoon, de golfbaan en natuurontwikkeling langs de Oude Maas.

3.1 Een breder perspectief

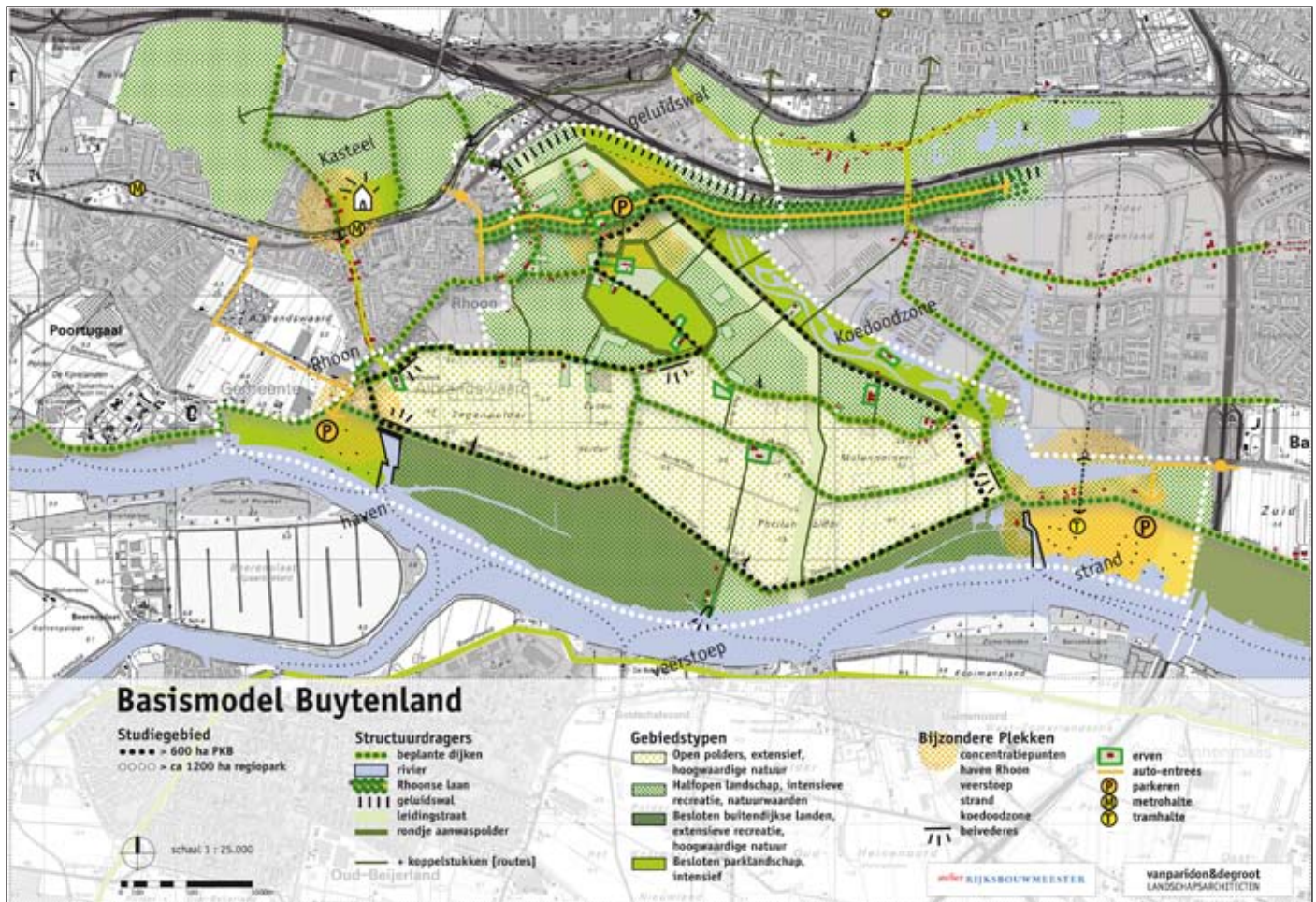
Voor de ontwikkeling van natuur en recreatie op Midden-IJsselmonde zijn in het recente verleden diverse plannen en kaders opgesteld. Het gaat onder andere om "De Albrandswaardse variant" (gemeente Albrandswaard), het Programma van eisen (ANWB en ZHL), Perspectief op ontwikkeling Landschapspark Buytenland (provincie Zuid-Holland) en "Natuurwinst" (particuliere bijdrage). De plannen en kaders geven uiting aan ambities, wensen en eisen voor de inrichting van het gebied en de directe omgeving daarvan.

Om richting te geven aan de ontwikkeling van Landschapspark Buytenland heeft de provincie Zuid-Holland in het voorjaar van 2007 aan de Rijksadviseur voor het landschap gevraagd advies uit te brengen over de toekomstige inrichting van het gebied, en de genoemde kaders en plannen daarin te verwerken. Dit heeft geresulteerd in een basismodel dat invulling geeft aan de meest gehoorde ambities en eisen in het gebied. Het basismodel (zie figuur 5) geeft naast de invulling van de 600 hectare ook suggesties voor de omgeving. Daarbij worden o.a. de Carnisse en Rhoonse Grienden, de Rand van Rhoon, de Koedood en de Groene verbinding over de A15 betrokken. Het basismodel gaat uit van een plangebied van ongeveer 1200 hectare en gaat dus ook in op ontwikkelingen en elementen buiten de 600 hectare natuur- en recreatiegebied uit de **PKB**.

Advies Buytenland, Rijksadviseur voor het landschap

Op verzoek van de provincie Zuid Holland heeft de rijksadviseur voor het landschap geadviseerd over een mogelijk basismodel voor Midden-IJsselmonde. In het advies zijn recente plannen en kaders verwerkt en onderzocht en wordt ingegaan op het natuur en recreatieprogramma. Er wordt stil gestaan bij de invulling van de "hoogwaardige natuur" en bij de bezoekersaantallen voor het gebied. De essentie van de opgave in IJsselmonde wordt in dit kader omschreven als: het vinden van een goede balans tussen recreatieve mogelijkheden voor veel mensen en de gewenste hoogwaardige natuur. Bij het zoeken naar die balans is een basismodel opgesteld dat de noodzakelijke basale interventies in een onderlinge relatie zet tot een samenhangend geheel.

Figuur 5
Basismodel Advies Buytenland

Onderdeel van het basismodel zijn:

- Creëren rust en stilte
- Van Rhoonse Baan naar Rhoonse Laan
- Mooie randen aan het park
- Samenhangende recreatieve structuur
- Benutten en ontwikkelen bestaande kwaliteiten
- Beschermen dorps sfeer

Het basismodel is uitgewerkt in drie **alternatieven** (Buytencavel, Buytenmaet en Buytengoed) die met name verschillen op de manier waarop ze invulling geven aan de verhouding tussen natuur en recreatie. Het advies is in het MER op deze verschillen in te gaan.

Uit diverse gesprekken, een informatieavond op 3 juli 2007 en de reacties die daarop zijn binnengekomen, is gebleken dat het advies van de Rijksadviseur en vooral het daarin beschreven basismodel kan rekenen op draagvlak zowel bij bewoners als bij andere partijen. Het draagvlak is onder andere gebaseerd op het feit dat het plan van de Rijksadviseur ook ontwikkelingen rondom het gebied van 600 hectare meeneemt en als het ware een paraplu vormt voor recente ambities en plannen.

Bouwsteen voor de voorgenomen activiteit

Naast de aanwijzing in de **PKB** van 600 hectare natuur en recreatiegebied zijn de ontwikkelingen en ambities in de omgeving die genoemd worden

in het advies van de Rijksadviseur dus belangrijk voor de definiëring van de **voorgenomen activiteit**. Het gaat daarbij enerzijds om ruimtelijke ingrepen die noodzakelijk zijn voor het functioneren van de 600 hectare natuur en recreatiegebied, en anderzijds om elementen, ambities en wensen die in het omliggende gebied een rol spelen. Over deze twee punten gaan de volgende twee paragrafen.

3.2 Het plangebied voor de voorgenomen activiteit

In deze paragraaf wordt de afbakening van het plangebied voor de **voorgenomen activiteit** gedefinieerd. Gegeven de **PKB** waarvoor een besluit is genomen, het advies van de Rijksadviseur met een bredere scope en de stemmen vanuit diverse organisaties geldt er voor de **voorgenomen activiteit** in deze startnotitie een aantal uitgangspunten. De basis vormt **BwB 19** uit de **PKB** waarin 600 hectare natuur- en recreatiegebied wordt vastgelegd. De uitgangspunten zijn als het ware de bouwstenen waaruit het plan voor de ontwikkeling van de 600 hectare opgebouwd dient te worden.

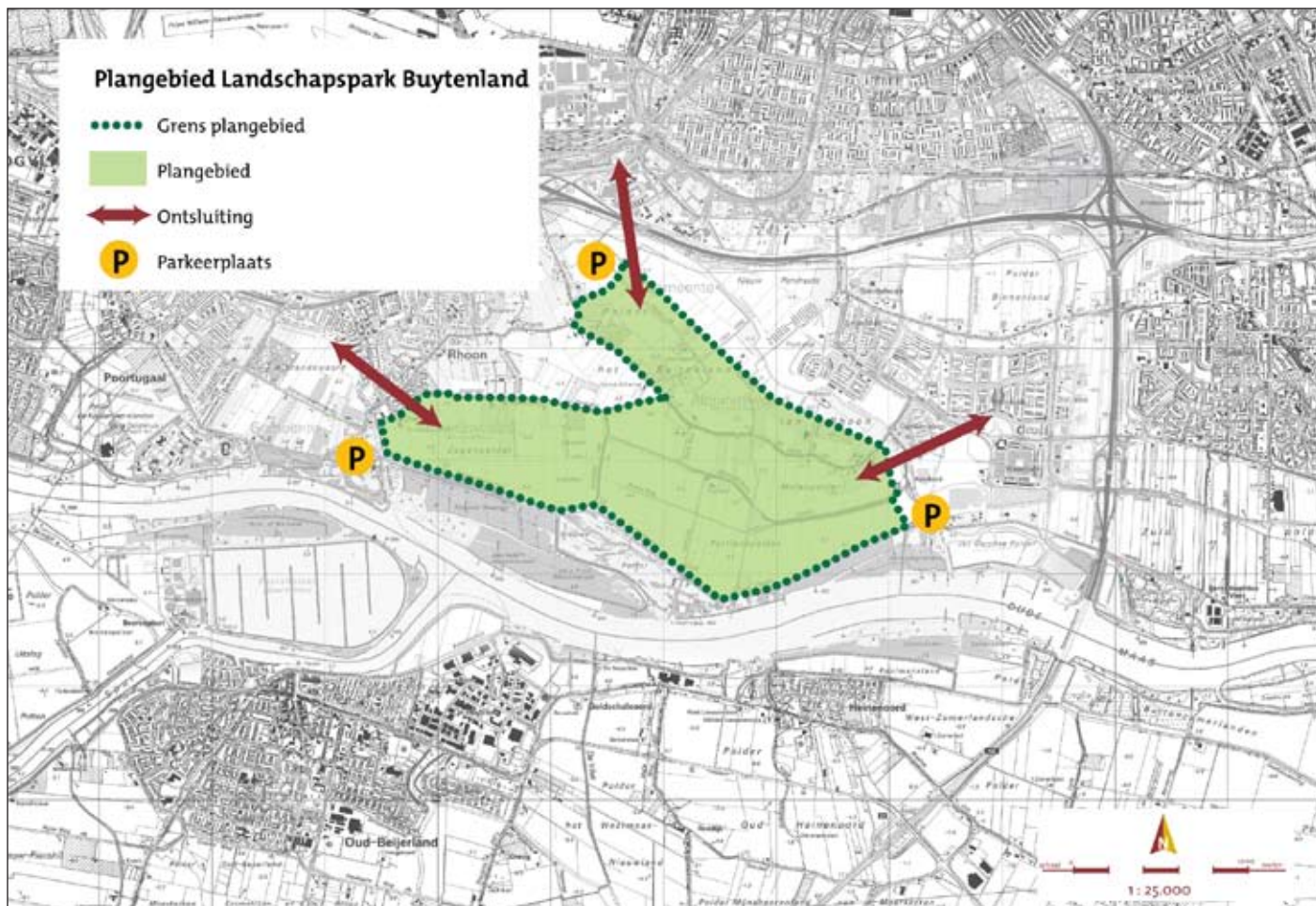
Allereerst gaat het om de reeds genoemde elementen uit de **PKB, BwB 19** (zie hoofdstuk 2):

- Openluchtrecreatie met natuurwaarden ten noorden van de Essendijk
- Hoogwaardige natuur met recreatief medegebruik ten zuiden van de Essendijk

Om aan de doelstellingen voor de 600 hectare (vooral de bereikbaarheidsdoelstelling ten aanzien van de recreatieve functie) te kunnen voldoen, moet er buiten de 600 hectare een aantal ruimtelijke ingrepen worden gedaan. Deze ruimtelijke ingrepen zijn nog niet nader onderzocht en zijn daarom in de kaart hierna schematisch weergegeven. Ook deze elementen behoren tot de **voorgenomen activiteit**. Het gaat om:

- Ontsluiting; Voor het functioneren van een recreatief gebied van deze omvang en met de nog te prognosticeren bezoekersaantallen is een goede en veilige ontsluiting noodzakelijk. Het gaat om autoverkeer en om toegankelijkheid voor openbaar vervoer. Ook het recreatieve routenetwerk (fietsen, wandelen, kanoën, paardrijden) vormt hiervan onderdeel. Om te kunnen recreëren in het gebied is een routenetwerk dat aansluit op omliggende recreatieve routes noodzakelijk. Onderdeel van dit recreatieve routenetwerk is de groene verbinding met Rotterdam-zuid, kruisend met de A15 (**PKB, BwB 22**).
- Parkeervoorzieningen. Voor de bezoekers van het gebied dient voldoende parkeergelegenheid gerealiseerd te worden afgestemd op het bezoekersaantal en aansluitend op de toegangswegen naar het gebied.

Op de onderstaande kaart is het plangebied voor de **voorgenomen activiteit** schematisch weergegeven.

Figuur 6
Plangebied voorgenomen activiteit

De begrenzing van het plangebied zal vooral voor de schematische onderdelen (parkeren en ontsluiting) in het **MER** nader gespecificeerd moeten worden.

3.3 Relatie met omgeving

In de omgeving van het plangebied bestaat een aantal ambities en plannen waarover ten tijde van de Startnotitie nog discussie wordt gevoerd tussen verschillende partijen. Deze plannen zijn geen onderdeel van de **voorgenomen activiteit** maar kunnen wel van invloed zijn op de inrichting daarvan. Ze zijn voor een deel genoemd in het Streekplan, in het advies van de Rijksadviseur (onder andere de onderdelen van het basismodel) en in de **PKB (zie ook hoofdstuk 2)**.

Voor deze plannen dient in het kader van de milieueffectrapportage te worden bezien hoe de relatie is tot het te nemen besluit. Hieronder worden enkele plannen kort beschreven.

Golfbaan (BwB 21)

De inrichting van de **voorgenomen activiteit** zal de mogelijkheid voor het eventueel verplaatsen van de golfbaan niet onmogelijk maken.

Rand van Rhoon (BwB 20)

Ten aanzien van de Rand van Rhoon bestaat ten tijde van deze Startnotitie nog onduidelijkheid over de invulling van het gebied en over de planologische verankering. In het basismodel van de Rijksadviseur maakt

het gebied onderdeel uit van het totale plangebied en is het daarmee sterk verbonden.

Bij de inrichting van de **voorgenomen activiteit** en het bepalen van de effecten van de **alternatieven** in het **MER** zal rekening gehouden worden met de inrichting van de Rand van Rhoon. Hiervoor zal in de richtlijnen verder duidelijk moeten worden hoe het **bevoegd gezag** met de relatie tussen de Rand van Rhoon en de inrichting van de **voorgenomen activiteit** wenst om te gaan.

Milieucondities snelweg A15

Discussies over de invloed van milieucondities rondom de A15 op de inrichting van het gebied hebben onder andere geleid tot ideeën voor een geluidswal. Deze geluidswal maakt geen onderdeel uit van de **voorgenomen activiteit**. Wel zal er in het **MER** onderzoek worden gedaan naar de effecten van geluid en lucht op het gebied. Bij de bespreking van het **MMA** wordt hieraan extra aandacht besteed vooral omdat rust en stilte zulke belangrijke onderdelen zijn van het plan.

Natuurontwikkeling

Midden-IJsselmonde is een onderdeel van het groenblauwe raamwerk zoals dat in het streekplan "Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020)" wordt beschreven. Met name de gebieden die ten zuiden grenzen aan het plangebied zullen een functie als natuurgebied en waterbergingsgebied gaan vervullen. De gevolgen hiervan op de inrichting van de **voorgenomen activiteit** zullen in het kader van het **MER** in kaart worden gebracht.

Voor de genoemde elementen worden in het **MER** geen inrichtingsvoorstellen gedaan. Bij de alternatievenontwikkelingen zal moeten worden gezien wat de relatie met het plangebied is. Een voorstel voor de alternatievenontwikkeling volgt in het hoofdstuk hierna. De ontwikkelingen in het kader van **alternatieven** en het **MER** traject kunnen helpen om de discussie over genoemde punten te beslechten.

De sfeer van het polderlandschap met dijken en oude boerderijen blijft behouden

4 TE ONDERZOEKEN ALTERNATIEVEN

In het kader van de milieueffectrapportage worden verschillende alternatieven voor de inrichting beschreven en met elkaar vergeleken. Kansen, beperkingen en openliggende keuzes worden zo inzichtelijk en er kan uiteindelijk een weloverwogen keuze worden gemaakt voor de beste inrichting van het Landschapspark Buytenland. De te onderzoeken alternatieven Buytencavel, Buytenmaet en Buytengoed, allen 600 hectare, komen overeen met de inrichting van de verschillende alternatieven die de Rijksadviseur schetst in zijn advies. Op basis van deze alternatieven zal lopende het MER-proces een **Voorkeursalternatief (VKA)** worden bepaald, de basis voor het bestemmingsplan. Ook wordt gekeken wat er zou gebeuren als er geen natuur- en recreatiegebied zou komen.

4.1 De alternatieven

4.1.1 Nulalternatief

Vast onderdeel van de milieueffectrapportage vormt het zogenaamde nulalternatief (ook wel **autonome ontwikkeling**). Dit **alternatief** vormt de **referentiesituatie**: de situatie die voor het gebied geldt als de **voorgenomen activiteit** niet gerealiseerd zou worden maar het overig vigerende beleid wel doorgang vindt. Het nulalternatief wordt gebruikt om de effecten van de alternatieven tegen af te zetten en zal in het **MER** nader gespecificeerd worden. Bouwstenen zijn ten minste:

- De verwachte schaalvergroting in de landbouw (hiervoor wordt onder andere verwezen naar het LEI rapport, Herstel van de **PKB**-plus **PMR/750** ha, 2006).
- De verbreding van de snelweg A15.
- Aanwijzing Natura 2000 gebied in uiterwaarden ten zuiden van het plangebied.
- De Golfbaan op de huidige locatie.
- De realisatie van woonwijk Essendael.

4.1.2 De alternatieven voor uitwerking van de voorgenomen activiteit

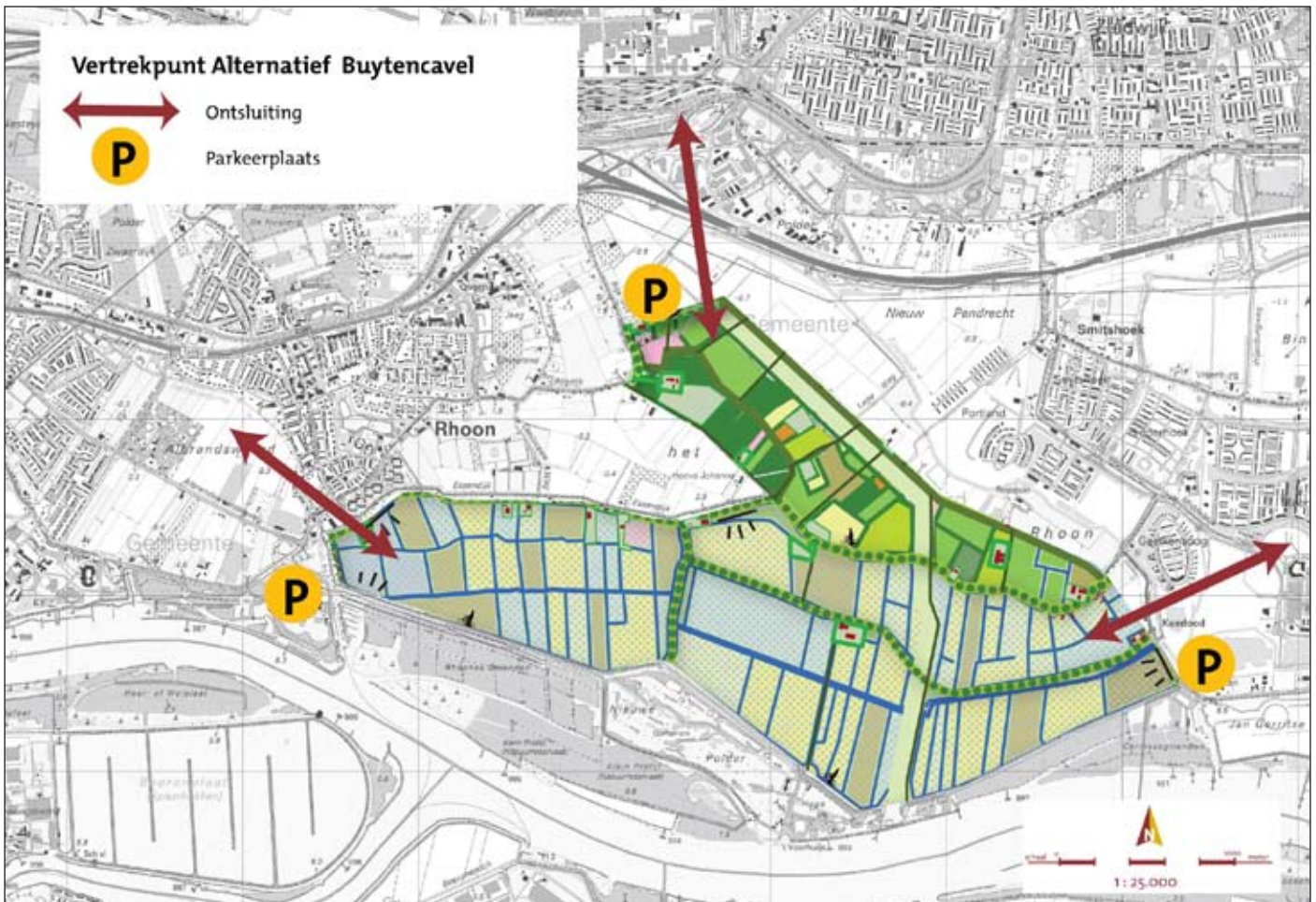
De modellen van de Rijksadviseur voor het Landschap kunnen op draagvlak rekenen, zijn tot stand gekomen naar aanleiding van een gedegen analyse van bestaande plannen en geven daarom invulling aan de meeste van de genoemde uitgangspunten in plannen en kaders. Ze worden daarom gebruikt als vertrekpunt voor de in het **MER** te onderzoeken alternatieven. Met name de karakteristiek en het gedachtegoed per model wordt aangehouden bij de ontwikkeling van de alternatieven.

Hierna worden de alternatieven gepresenteerd waarbij als het ware het plangebied voor de **voorgenomen activiteit** (zie hoofdstuk 3) geprojecteerd is op de modellen van de Rijksadviseur. De plaatjes die zo ontstaan en die hieronder zijn weergegeven zijn nadrukkelijk conceptalternatieven. Ze zullen in het **MER** verder ingevuld worden. Een belangrijke inspiratiebron daarbij vormt verder het Basismodel (zie figuur 5

Basismodel Advies Buytenland). In paragraaf 4.3 wordt beschreven hoe deze conceptalternatieven verder uitgewerkt gaan worden in het **MER**.

Voor alle alternatieven zullen de bestaande landschappelijke structuren zoveel mogelijk behouden blijven. De bedoeling is de sfeer van het polderlandschap in Landschapspark Buytenland met de karakteristieke dijkenstructuur te bewaren en zelfs te versterken.

Ten aanzien van de parkeervoorzieningen zal in het **MER** naast de realisatie buiten de 600 hectare ook de realisatie van de parkeerplaatsen binnen de 600 hectare onderzocht worden.

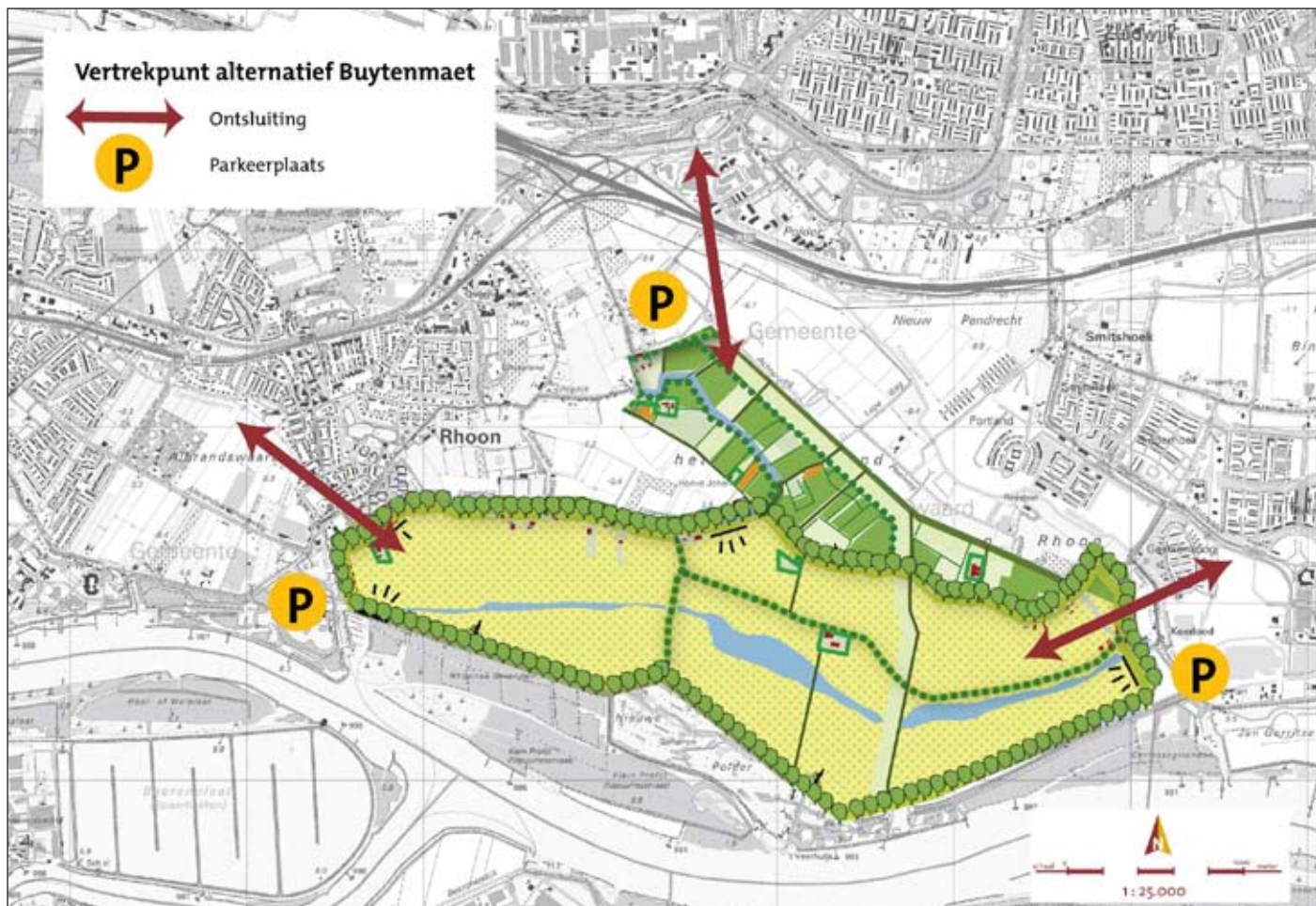

Figuur 7
Vertrekpunt Alternatief
Buytencavel

Buytencavel

Het principe van Buytencavel is dat van de verweving. Natuur en extensieve recreatie worden over het hele gebied kavelsgewijs gecombineerd. Hierbij wordt voortgebouwd op aanwezige kavelstructuur. Elke kavel krijgt afhankelijk van de ligging in het gebied een hoogwaardige ecologische dan wel recreatieve invulling dan wel een mengvorm daarvan. Het geheel wordt via een fijnmazig netwerk ontsloten. Elke kavel ligt daarbij minimaal aan één route over water of over land. Zeer gevoelige natuurkavels zijn niet ontsloten of kunnen tijdelijk worden afgesloten. Alles bijeen ontstaat een toegankelijk netwerkpark met een hoge opnamecapaciteit voor extensieve recreatie. De Albrandswaardse variant die is opgesteld door de gemeente Albrandswaard vindt in dit **alternatief** de meeste gelijkens. De op de kaart aangegeven kavelstructuur is indicatief.

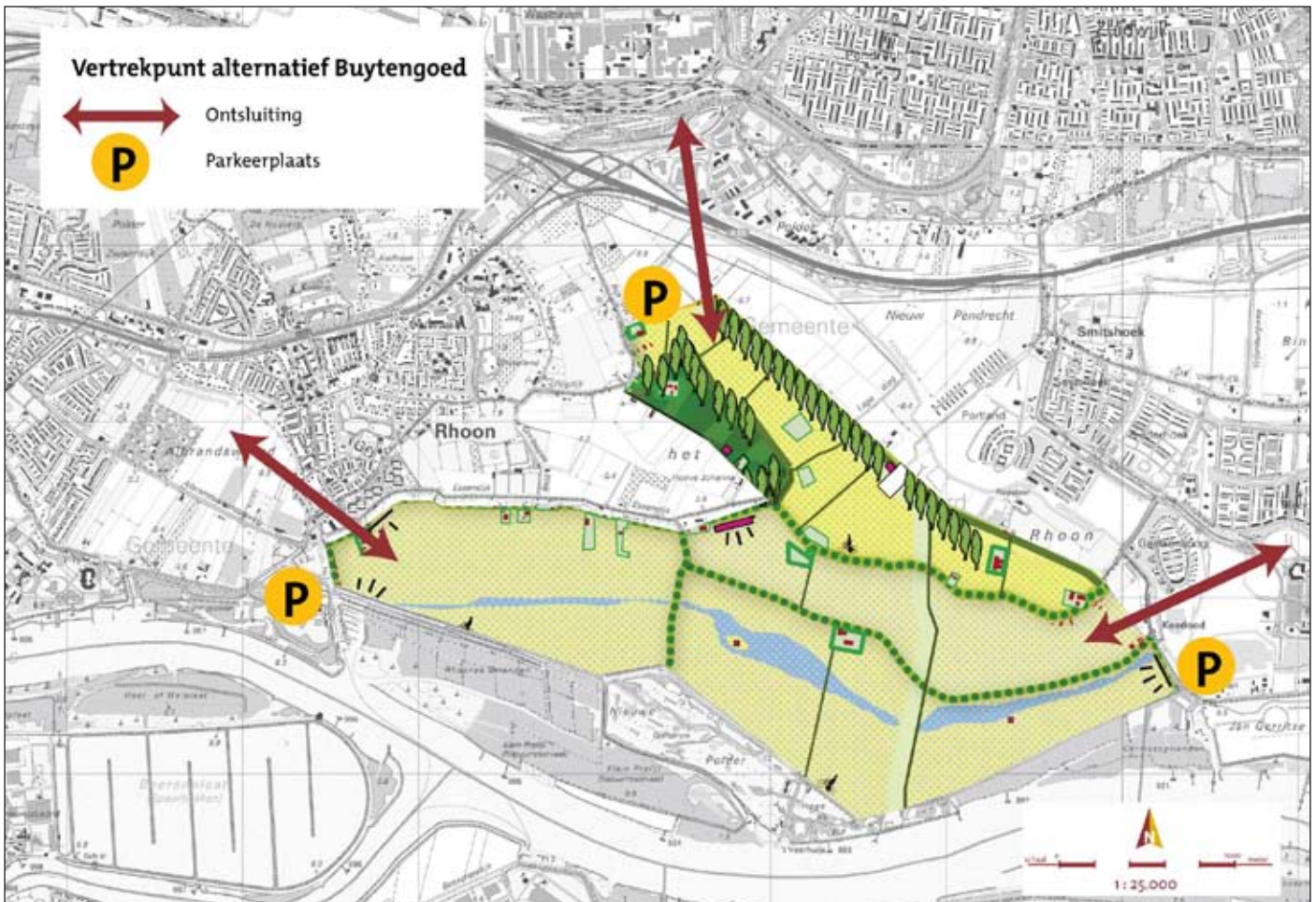

Figuur 8
Vertrekpunt alternatief
Buytenmaet

Buytenmaet

Het principe in Buytenmaet is homogeniteit als kwaliteitsdrager. In het plangebied is er plaats voor en zijn potenties om twee uitgesproken landschappen met hun eigen karakter te laten ontstaan. Aan de zuidkant een binnendijks waterrijk open rietland en aan de noordkant een sterk afwisselend bosrijk gebied in aansluiting op het gebied rond het te ontwikkelen kasteel van Rhoon (grenzend aan de locatie voor de Rand van Rhoon). Elk van deze gebieden biedt zijn eigen recreatieve mogelijkheden en ecologische kwaliteiten. Ingezet wordt op homogeniteit, stoerheid en de grote maat als belangrijke gebiedskwaliteiten.

Figuur 9
Vertrekpunt alternatief
Buytengoed

Buytengoed

In het **alternatief** Buytengoed is het principe voor menging van hoogwaardige natuur en recreatief gebruik geïnspireerd op landgoederen zoals in de Engelse landschapstijl of in het Duitse 'Gartenreich'. Buytengoed mikt op een groot aaneengesloten toegankelijk landschap. De gehele oppervlakte wordt door middel van de aanplant van boomgroepen en selectief bijmaaien ontwikkeld tot een parklandschap waarin vrij gewandeld, gepicknickt en verbleven kan worden. Deze gereguleerde natuur wordt gecontrasteerd door een aantal zeer hoogwaardig ingerichte parkachtige plekken en bos en water.

4.1.3 Het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA)

Conform de wet milieubeheer dient in het **MER** onderzoek gedaan te worden naar het **alternatief** waarin de negatieve effecten op het milieu zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt, het zogenaamde Meest Milieuvriendelijke Alternatief (**MMA**). Het MMA zal tijdens het opstellen van het **MER** worden samengesteld en op haar effecten worden onderzocht. Het MMA dient wel realistisch te zijn en (financieel) uitvoerbaar. Het is niet uitgesloten dat één van de genoemde alternatieven als basis zal dienen voor het MMA.

Omdat in de, op de modellen van de Rijksadviseur gebaseerde, alternatieven vooral invulling gegeven wordt aan de thema's natuur, recreatie en landschap, wordt voorgesteld in het MMA meer aandacht te besteden aan thema's die gerelateerd zijn aan de milieukwaliteit. Het gaat om extra aandacht voor:

- Een duurzaam functionerend watersysteem
- Optimale **bodemkwaliteit**
- Optimale luchtkwaliteit
- Minimale geluidhinder

4.2 Uitwerking van de alternatieven

De uitwerking van de alternatieven en het oplossen van de discussiepunten zal in overleg tussen initiatiefnemer (de provincie Zuid-Holland), **bevoegd gezag** (de gemeente Albrandswaard) en adviseurs plaatsvinden lopende het **MER**-traject. Dit zal plaatsvinden in twee stappen:

1. Op basis van deze Startnotitie worden de concept-alternatieven verder uitgewerkt naar alternatieven passend bij het detailniveau van de besluitvorming. Bij de uitwerking van de alternatieven in het **MER** dient onder andere aandacht besteed te worden aan:
  - de ontsluiting (o.a. aansluiting op de parkeervoorzieningen, op omliggend wegennet, invulling recreatieve routes)
  - de parkeervoorzieningen
  - de relatie met plannen in de directe omgeving (**zie paragraaf 3.3**)
  - landbouw (o.a. invulling agrarische activiteiten)
  - de nadere specificering van hoogwaardige natuur met recreatief medegebruik ten zuiden van de Essendijk
  - de nadere specificering van openluchtrecreatie met natuurwaarden ten noorden van de Essendijk.
2. Op basis van de effectbeoordeling van de alternatieven wordt een keuze gemaakt voor een **alternatief** dat uitgewerkt wordt in het Voorontwerp bestemmingsplan.

Agrarische activiteit blijft mogelijk

5 TE ONDERZOEKEN EFFECTEN IN HET MER

Om goed in beeld te kunnen brengen wat de milieugevolgen zijn van de inrichting van Landschapspark Buytenland, worden de milieueffecten van de drie alternatieven getoetst aan de hand van een beoordelingskader. Deze omvat criteria als natuur, recreatie, landschap, archeologie en cultuurhistorie, verkeer en vervoer.

5.1 Beoordelingskader

De effectbeschrijving van de alternatieven is een belangrijk onderdeel van het **MER**. Het nulalternatief vormt daarbij het referentiekader. Op basis van de effecten worden de alternatieven met elkaar vergeleken. Dit gebeurt aan de hand van twee verschillende soorten toetsingscriteria:

- Criteria die inzicht geven in de mate waarin met de realisatie van de **voorgenomen activiteit** de doelen worden gehaald (zie **paragraaf 2.3**).
- Criteria die inzicht geven in de milieueffecten die als gevolg van de realisatie van de **voorgenomen activiteit** worden verwacht.

De criteria worden per milieuthema geanalyseerd, zo ontstaat het zogenaamde beoordelingskader. Hieronder wordt een voorstel gedaan voor het beoordelingskader. Voor deze indeling is gebruik gemaakt van het **MER** 750 ha natuur- en recreatiegebied **PMR**. Het beoordelingskader dient in het **MER** te worden gefinaliseerd. De richtlijnen die naar aanleiding van deze startnotitie worden uitgebracht door het **bevoegd gezag** (waarbij gebruik gemaakt wordt van het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage) zullen hiervoor meer inzicht geven.

Thema	Criterium	Projectdoel of milieueffect
Natuur	(Inter)nationale diversiteit soorten	Projectdoel
	(Inter)nationale diversiteit ecosystemen (gebieden)	Projectdoel
	Natuurlijkheid en mate van samenhang ecosysteem (o.a. relatie EHS)	Projectdoel
	Potenties van het gebied / hoogwaardige natuur	Projectdoel
	Natuurrakers (agrarische bedrijvigheid)	Projectdoel
Recreatie	Bezoekersaantallen/opvangcapaciteit	Effect
	Kwaliteit / Beleving (o.a. stilte, rust, openheid, veiligheid, diversiteit)	Projectdoel

Thema	Criterium	Projectdoel of milieueffect
Landschap, archeologie en cultuurhistorie	Landschappelijke karakteristiek/ identiteit/ ruimtelijke kwaliteit	Projectdoel
	Geomorfologie	Effect
	Archeologie	Effect
	Cultuurhistorie	Effect
	Landschappelijke structuur	Effect
Bodem en water	Duurzaam waterbeheer (o.a. peilbeheer)	Projectdoel
	Bodem (o.a. bodemverontreiniging)	Effect
	Grond en oppervlaktewater (o.a. waterkwaliteit en waterberging)	Effect
	Hoeveelheid vrijkomende grond	Effect
Verkeer en vervoer	Verkeersafwikkeling en bereikbaarheid (inclusief Openbaar Vervoer en langzaam verkeer)	Effect / projectdoel
	Verkeersveiligheid	Effect
	Parkeergelegenheid	Projectdoel
Milieu	Geluid	Effect
	Lucht	Effect
	Externe veiligheid (groepsrisico) (inclusief kabels en leidingen)	Effect
Tijdelijke effecten	Hinder tijdens uitvoering	Effect

In het **MER** zal de effectbeschrijving, waar mogelijk, met kwantitatieve gegevens onderbouwd worden. Indien het niet mogelijk is de effecten te kwantificeren of een normering ontbreekt waaraan getoetst kan worden, is de beschrijving kwalitatief. Naast de omvang en de ruimtelijke spreiding van de effecten wordt aangegeven van welke aard zij zijn (tijdelijk dan wel permanent, omkeerbaar of niet omkeerbaar, korte of lange termijn). De beschrijving wordt voor elk aspect afgerond met een samenvattende waardering in een tabel. Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in de gebruikte gegevens worden vermeld.

5.2 Aandachtspunten

Hierna is op hoofdlijnen een aanzet gegeven voor aandachtspunten per thema.

Natuur

In zijn algemeenheid wordt er gekeken naar beschermde soorten, beschermde gebieden en ecologische relaties. Uit onderzoek van Alterra

(Koolstra en Ottburg, 2005) blijkt dat er geen significante (negatieve) effecten te verwachten zijn van de realisatie van de 600 hectare natuur- en recreatiegebied op het Habitatrichtlijngebied Oude Maas. In het **MER** zal hier nog eens aandacht aan worden besteed.

Extra aandacht verdient voorts de manier waarop invulling is gegeven in de alternatieven aan de doelstelling van de **PKB** ten aanzien van de hoogwaardige natuur. Het advies van de Rijksadviseur verwijst in dit verband naar het Programma van Eisen zoals opgesteld door de ANWB en het ZHL, dit kan als vertrekpunt dienen. De traditionele commerciële landbouw in het gebied zal wijken voor recreatie en natuur. De mogelijkheden voor de realisatie van natuurakkers en de gevolgen daarvan, worden onderzocht in het **MER**.

Recreatie

Recreatie is een hoofddoel voor de inrichting van het landschapspark. Het gaat om openluchtrecreatie en natuur met recreatief medegebruik. In het **MER** zal daarom aandacht moeten zijn voor de mate waarin de toekomstige inrichting van het gebied aan deze doelen voldoet. Onder andere de opvangcapaciteit zal onderzocht worden, waar toekomstige bezoekers vandaan komen, maar ook de recreatieve routes. Daarnaast is (onder andere conform advies van de Rijksadviseur) het evenwicht tussen natuur en recreatie onderwerp van studie.

Landschap, archeologie en cultuurhistorie

Het landschap van Midden-IJsselmonde is een karakteristiek polderlandschap met dijken, grootschalige openheid en oude boerderijen. Midden in de sterk verstedelijkte regio vindt men hier nog landbouw, met name akkerbouw. Aan de randen van het gebied tekenen zich de contouren van de stad af. De bebouwing van Barendrecht en Albrandswaard is de laatste jaren flink opgerukt. Bij de beschrijving van de kenmerken van het huidige landschap in het **MER** zal de opbouw hiervan en vooral de ruimtelijke samenhang en de hoofdstructuur aan de orde komen. De karakteristiek van het landschap worden beschreven in termen als openheid, doorzicht, reliëf en kleinschaligheid.

De effecten van de ontwikkeling van het landschapspark op de archeologie en cultuurhistorie zullen in beeld worden gebracht door te toetsen aan de invloed op cultuurhistorische en archeologische waarden.

Bodem en water

Effecten op de bodem zullen direct samenhangen met de eventuele graafwerkzaamheden en wijzigingen in de grondwaterstand. In het **MER** zal onder andere bepaald worden in hoeverre dat consequenties heeft voor de bodemopbouw, geomorfologie en **bodemkwaliteit** ook in relatie tot het Natura 2000 gebied.

Speciale aandacht verdient de locatie met bodemverontreiniging in het zuid-oosten van het gebied.

Verder zal aandacht worden besteed aan de mogelijkheden voor waterzuivering en er zal inzichtelijk worden gemaakt in hoeverre de

alternatieven ruimte bieden aan de noodzakelijke waterberging. Daarnaast zal onder andere geanalyseerd worden hoe de waterkwaliteit in de alternatieven verandert ten opzichte van de **referentiesituatie**.

Verkeer en vervoer

Het **MER** zal op basis van modelberekeningen ingaan op de eventuele verkeerstoename naar het gebied als gevolg van de (hoge) bezoekersaantallen en op de gevolgen daarvan. De **bereikbaarheid** en parkeergelegenheid voor (langzaam)verkeer en de OV-ontsluiting is daarnaast een belangrijk onderwerp van studie.

Milieu

Het **MER** zal ingaan op de vraag in hoeverre de verschillende alternatieven voor de inrichting van het plangebied de milieuruimte in het gebied beïnvloeden, maar ook op de manier waarop de milieukwaliteit in het gebied beïnvloed wordt door bronnen uit de omgeving. De belangrijkste bron in dit verband is de snelweg A15. Betreffende **externe veiligheid** is, gezien de vele leidingen die door het gebied lopen, met name het groepsrisico van belang.

Tijdelijke effecten

De aanleg van het Landschapspark zal waarschijnlijk geleidelijk verlopen en kan daarom een aanzienlijke periode in beslag nemen. In het **MER** zal inzichtelijk gemaakt worden wat daarvan de effecten zijn. Gedacht kan worden aan extra verkeer, geluid en tijdelijke bereikbaarheidsproblemen. De duur en fasering spelen daarbij een rol.

5.3 Leemten in kennis

In het **MER** zal aangegeven worden van welke milieuaspecten onvoldoende kennis aanwezig is om te kunnen besluiten over de inrichting van het gebied. Ook wordt aangegeven hoe ernstig dit gemis is voor de besluitvorming en wat dit betekent voor de onderzoeksinspanningen die nog eventueel moeten plaatsvinden.

6 BEGRIPPENLIJST

alternatief	Ook wel alternatief voor inrichting. In het MER worden verschillende manieren waarop het gebied ingericht kan worden onderzocht, dit zijn de alternatieven.
autonome ontwikkeling	Zie referentiesituatie
bereikbaarheid	manier waarop en de tijd waarin een locatie bereikbaar is
bevoegd gezag	overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit van de Initiatiefnemer
BwB	Beslissing van wezenlijk Belang
bodemkwaliteit	de kwaliteit van de bodem zegt iets over de bodemverontreiniging in het betreffende gebied.
compenserende maatregel	maatregel om de nadelige invloeden van de voorgenomen activiteit op een andere plaats te compenseren
externe veiligheid	de mate waarin eventuele risico's voor omwonenden als gevolg van een activiteit optreden
meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu zijn toegepast
MER	Milieueffect Rapport; een rapport waarin de resultaten worden neergelegd van het onderzoek naar de milieu effecten van een voorgenomen activiteit en van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven daarvoor.
m.e.r.	Deze afkorting staat voor de procedure voor de milieueffectrapportage.

(Besluit) m.e.r.	Het Besluit milieu-effectrapportage (1994, geactualiseerd in 1999 en 2006); de wettelijk geregelde procedure voor milieu-effectrapportage. Een hulpmiddel bij de besluitvorming, dat bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport (MER) en het evalueren achteraf van de gevolgen voor het milieu van de activiteit.
nul-alternatief	Het alternatief waarbij de voorgenomen activiteit niet plaatsvindt. Dit is vaak de referentie situatie. (zie referentiesituatie)
PKB	Planologische Kernbeslissing
PMR	Project Mainportontwikkeling Rotterdam
referentiesituatie	Op zichzelf staande ontwikkeling van het plangebied, zonder dat één van de alternatieven wordt uitgevoerd maar met de voortgang van vigerend beleid
voorgenomen activiteit	De activiteit waarvoor de startnotitie wordt opgesteld en waarvoor alternatieven worden onderzocht in het MER.
voorkeursalternatief	Het alternatief dat, rekening houdend met de resultaten van het MER, gekozen wordt door bestuurders en uitgangspunt zal zijn voor het (voorontwerp) bestemmingsplan.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

AM, Buiting Bosontwikkeling, Dutch Golf, H+N+S, Pont Golf Course Architects, 2007. Natuurwinst, Een nieuw concept voor gebiedsontwikkeling.

Alterra, Koolstra, B.J.H. & F.G.W.A. Ottburg, 2005. PMR: 750 hectare natuur en recreatie; Eerste toets in het kader van de Natuurbeschermingswet en Flora en faunawet. Alterra-rapport 1279.

ANWB en Zuid-Hollands Landschap, 2005. Programma van Eisen, 600 ha Midden-IJsselmonde.

Atelier Rijksbouwmeester, Rijksadviseur voor het Landschap D. Sijmons, 2007. Advies Buytenland.

Gemeente Albrandswaard, van Dongen, M. W., Verkade, P., 2005. Albrandswaardse variant voor natuur en recreatie uit de PKB + PMR.

Groenservice Zuid Holland, 2007. Visie op recreatie in Midden-IJsselmonde.

LEI/ Wageningen UR, A.B. Smit, W.H.G.J. Hennen en J.S. Buurma, 2006. Herstel van de PKB-plus PMR/750 ha, Inventarisatie van de gebruikers, bewoners en overige betrokkenen en hun belangen in het plangebied van het project Mainport-ontwikkeling Rotterdam.

Ministerie Verkeer en Waterstaat, Ministerie VROM, Ministerie LNV, Ministerie EZ, 2001. Deelnota MER, 750 ha natuur en recreatiegebied. Project Mainportontwikkeling Rotterdam.

Ministerie Verkeer en Waterstaat, Ministerie VROM, 2006. Planologische Kernbeslissing Project Mainportontwikkeling Rotterdam deel 4: definitieve tekst na parlementaire instemming.

Ministerie Verkeer en Waterstaat, 2007. MIT/Snip programma 2007.

Project Mainportontwikkeling Rotterdam, 2005. Uitwerkingsovereenkomst van het deelproject '750 hectare natuur- en recreatiegebied'.

Project Mainportontwikkeling Rotterdam, 2006. Strategische Milieubeoordeling.

Provincie Zuid-Holland, Stadsregio Rotterdam, 2005. Ruimtelijk plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020).

Provincie Zuid-Holland, Stadsregio Rotterdam, 2005. Strategische Milieubeoordeling Ruimtelijk plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020).

Provincie Zuid Holland, 2007. Ruimte voor Groen, perspectief op Ontwikkeling Landschapspark Buytenland.

COLOFON

De Startnotitie milieueffectrapportage Landschapspark Buytenland is opgesteld door DHV Ruimte en Mobiliteit in opdracht van de provincie Zuid-Holland.

Landschapspark Buytenland maakt deel uit het programma 750 hectare natuur- en recreatiegebied. Het project 750 hectare zorgt voor verbetering van de leefbaarheid van de Rotterdamse regio als onderdeel van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam dat verder bestaat uit de aanleg van nieuw havengebied, Maasvlakte 2, de bijbehorende natuurcompensatie, en de verbetering van Bestaand Rotterdams Gebied.

28 augustus 2007

Fotografie:
provincie Zuid-Holland
gemeente Albrandswaard
Wim Spoormaker

oplage 700 exemplaren

MD-WR20070370, B 1520-01-001, 072333